

کرم ایله اصلی نین منظوم

حئکایه سی نین

کر کو ک واریانتى

رضا همراز

تورک لر اوزل ليك له آذربايچانلى لار ان اسکى چاغلاردان باشقا
ملت لر كيمى سئوگى لرى سئومىش و سئوگى ليلره اورك
باغلامىشلار . حلە بىزىم آتا بابا ائولريمىزدە بو گوندە دينى
كىتابلارلا برابر توركجه شعر ديوانلارى هابئله خالق ناغىللارى يا
داها دوغروسو سئوگى ناغىل لارى تاغچالارين بزه ك لرى
اولموشلار. اسکى بير تارىخه اىيە له نن كىتابلارдан كى خالق اىچرە
داها آرتىق ماراق دوغورموشلار ، دده قورقود ، كوراوغلو ؛ اصلى
كرم ، عاشيق غريب ايلە شاه صنم ؛ امير ارسلان ؛ شىرويوه ايلە
شكاري ، مختار نامە ، ليلى - مجنون و نه بىليم ها نسى ناغىل لار
كى ، اونلارين درين و فلسفى گوروشلىرى اولماقلابرا بر قهرمانلىق ،
ايگىدىليك ، وطن سئورلىك و بو كيمى ترمىن لرى داشيمىش ؛
ائله اونا گوره همه شە خالق طرفىندىن منىمىسە نىلىميسەلر .

***

بو محبت داستانلارى نين چوخ اوخونانلارينين سياهيسىنى تىقىدىم
ائىسىك ؛ سوز اوزانار آنچاق خالق طرفىندىن سئوپەلە سئوپەلە
اوخونان بو داستانلاردان اصلى - كرم ناغىلىن ذكر ائدە بىلىرىك .
بو گوزل هابئله شاه اثر يعنى اصلى كرم ناغىلىن او خودوقدا ؛ بئله
دوشونولوركى ؛ تورك لر اىچرە چوخلۇ اسکى و نئجە دئىپەر لر حلە
خوروز سىسى ائشىد يلمە مىش نسخە لر واركى ، اوخونمامىش

بئنی دن اوخويوب ترتیبه سالما هوسى دوغورور، بير سيرا نادر
نسخه لرده بو گونه کيمى گوروب، رنگارنگ واريانت لارين گوروب؛
اوخويوب هابئله اشيدديمييز اصلی - كرم ناغيللاريندا اولمايان
شعرلر، سوزلر و ايمازلاربورادا خيلك گوزه دىيير . دوغرو دئسك
بو شاه اثرين ايلكين يارادانلاريندان، هابئله چاپ لاريندان ؛ هارادا
باسيلدليق لاريندان حله ليك علم عالمى عاجيزلاميشدير . بو
نونلا برابر بو دستانين ايزلرى بو گونده كورسنمك ده دير. اورنگ
ولاراق بوگون تبريزده يئرشن قاراماليك يا خالق ديلى ايله دئسك
قره مليك ده بو سئوگى لره مزار گوسترنلر اولوب حتى اونلارдан
كرامت لر نقل ائيله يين لرده وار.

اصلی - كرم ناغيلى بيز تورك لر خصوصى ايله آذربايجانلى لاردا
بويوک بير احترام لا برابر بويوک رغبت لره مليك اولموشدور. بو
شاه اثر، عادي خالق كوتله سى ايله برابر ضيالي لار ايچره ده
گئنيش بير يئر آچميشدير. بو قيمتلى و اينجي ساياقلى اثره
موسيقى چيلر، موسيقى بسته لميش، بويوک تياتر سالونلاريندا
اوپالار كئچير ميشلر . واختى ايله گوركملى موسيقىچى رحمتلى
زنجانلى اوستاد مصطفى پايان ؛ تامارا (طلعت نژاد) ايله بير ليك
ده بو ده يرلى اثرده اشتراك ائديب رول كئچرميش ؛ ائل وريند ن

لازىمى قىرده ن ده چوخ گئنىش مقىاسدا آقىشلانمىشلار .
بۇنونلا دونيا موسىقى چىلىرى اىچره داها آرتىق ((يانىق كرمى))
آدى ايله تانىنمىش اثردە ئىلە بو سئوگى لرىن آدى ايله
باغانلىمىشدىر . نىيە كى سئوگى مقدس دىر . ئىلە بو نا گوره سئوگى
لر قالاچاق . بو را دا نىسگىل ئىدىرە م گۈزۈمە دىيىب يا اليمە دوشن
بىر ئىچە اصلى - كرم كىتابلارين سىزە تانىشدىرام .

- ۱ - كرم و اصلى :

كرم و اصلى . توركجه يازىلمىش بو مشهور حئكايە و اسکى چاپى
باكى دا مشهدى ايوب على اكىر اوف نشرى واسطە سى ايله چاپ
اندىلەمىشدىر؛ اوزلويوندە ده يىلى بىر مجموعە دىر . كىتاب جىبى
قطعىيندە ۲۵۹ صھيفە ده باكى شھريىنده باسىلمىشدىر . بو اثرين
چاپ ايلى ميلادى ۱۹۱۳ دىر .

- ۲ - كرم ايله اصلى :

اوستانبولدا اورهان گوزل واسطە سى ايله ۲۰۰۴ ده ايشيق ازو
گورن بو اثر لاتين آلفابېتىلە ۱۷۰ صھيفە ده باسىلمىشدىر . نظرە
گلن كىمى كىتاب گويا گنج لرە حصر اولۇنمواشدور .

۳- اصلی و کرم :

۱۲۰ صحیفه دن عیبارت اولان اصلی ایله کرم حکایتی چوخ گمان کی تبریزده نشر اولونموشدور . کیتابین قابیغیندا بیر قیز جیغازین شکلی گئدیب ؛ عکیزین قیراغیندا ایسه ((گراور شعاعی)) عیبارتیندن بللى اولور کی تبریزین بویوک هنرمند لریندن بیریسی اولان رحمتلى عبدالوهاب شعاعی نین ایش لریندن دیر . همین کیتابدا قاجار دوورونون بیر نئچه شکلی ده کیتابا داخلیل میشدير .

۴- اصلی - کرم :

۲۰۸ صحیفه لى اصلی - کرم ناغیلین چاغداش یازیچى میز میر علی سید سلامت ۱۰۲ صحیفه دن عیبارت بیر آراشدیرما ایله برابر ناغیلین متینی تقدیم ائتمیشدير . ساین یازار اصلی - کرم ناغیلینین کوکون آپاریب ان اسکى چاغلارا چاتدیرمیشدير . همین کیتاب ۸۴ ینجى ایل تبریزده آشینا ناشرلیبی تشبی ایله چاپ اولوب ، اوخوجو کوتله سینین رغبتین قازانابیلمیشدير .

۵- اصلی کرم :

یئنى روایت . بو روایتى چاپ ائتدیره ن حمید احمد زاده (تئلیم خانلى) جنابلارى اولموشلار کى داها دقتە لایق بیر ایش دیر

تئليم خانى نين ترتیب وئردىيى ١٧٠ صحیفه لىك بو اثر ٨٨
ينجى ايل كرج ين پینار ناشرلىيى وريندن گون ايشيغينا
چيخاردىرىلىمېشدىر . ترتیب چى نين دئدىيىنه اساس ؛ حاضر كىتاب
بىر اليازمانىن اوزوندن كوچورولوب داها سونرالار اوونون دوشن
يئرلىرى ايسە بىر نئچە عاليم و ائل عاشيق لارىنин مشايىتى و
مصلحتى ايله دوغرولدۇلۇشدور .

٦- اصلى كرم ناغىلى :

بونلاردان سونرا رحمتلى تبرىزلى على ده اوز سليقه سى اوزه ريندە
بىر اصلى كرم ناغىلى ترتیب وئرمىشدىر كى اليىمده اولمادىغى
ايچون اوندان بىر معلومات وئرە بىلمىرە م . سون ايللرده اىستەر
تبرىزدە اىستەر سە ده آذربايجانىن باشقا شەھرلەيندە بىر نئچە
بازارى ايش گورولوب كى من اونلارين ذكرىنندن واز كىچىرە م .
البته بو ناغىلىن دىيگر خالقىلار ايچرە محبوبىتىنندن و چاپ اولان
واريانتلاريندان دانىشماق شوبەھە سىز باشقا بىر ماجال اىستە بىر .

٧- اصلى كرم :

اسكى بىر ياشى اولان بو اصلى كرم ناغىلى نين ياشى ٣٠٠ ايله
چاتىر . بو داش باسما اثر ٨٧ ينجى ايل تبرىزدە فولكولورچو
دوسىتموز على برازىنده و منىم " رضا همراز " اون سوزوم لە برابر
ايشيق اوزو گورە بىلدى . چوخ ماراقلى دير كى ١٣٣٣ ينجى ايلدە

تبریزدە فردوسى نشرياتى نىن سيرالاريندا نشر اولان " لىلى و
مجنون ترکى و ملک شاهىلە گلى خانىمن حكايىتى آخردە عاشق
عمرىن و اصلى كرم ديوانى يازلمىشدر " باشلىقلى ٨٨ صحيفه لىك
كتابىين سون يئتدى صحيفه سىنده " ديوان عاشق عمر "
عيبارتى داها اونملى و ماراقلى اولموشدور . نىيە كى بو شعرلى "
اصلى - كرم " داستانى ايلە نئجه باغلانتى اولدوسون ھله ھ بير
طرفە چاتدىرا بىلەمە مىشىك .

٨- منظوم كرم ايلە اصلى حئكايە سى :

كركوك تورك لريندن اولان فواد خلوصى آدلى ايتگىن عين
حالدا بويوك شعورا مالىك اولان بو اثرين يازارىنىن حاياتى و
يارادىجىلىغى حلە لىك بىزە تانىنماسادا ؛ اونون نە قدر دىرىلى بير
يارادىجى اولدوغو آپ - آيدىن دويولور . آشاغى سطىرلرده تانىش
ولا جاگىنин بو اثر حاقدا آز اولموشسىدا ؛ دانىشماق اىستە ردىم.

***

سون آيلار داها بير دىرىلى نسخە اصلى كرم حئكايە سىندن اليمە
گلىب چاتمىشدىر . بو اثر كركوك واريانتى اولوب ؛ ئئله اورادادا
باسىلمىشدىر . كركوك واريانتى اولان بو منظوم اصلى - كرم نادر
بىر نسخە دىر كى ٩٨ ايل بوندان اول همان شهردە نشر اوlobe ؛

او خوجو کوتله سینین ماراغین قازانمیشدیر . (البته بويوك و تایسیز یازار و موسیقیچی عزیر حاجی بیگوف ده و اختی ایله اصلی - کرم پیسی یازیب کی ۱۳۱۷ ينجی ایل همین تبریزیمیزین شیر خورشید سالونوندا ۶ پرده ده اوینانیلمیش یا خود صحنه یه چیخاردیریلمیشدیر بو نومایشی آکتورال گروهی و بويوك خان نخجوانی نین باشچی لیغی ایله تاماشایا چیخمیشدیر بیر نئچه دونه اصلی - کرم نومایشی قوجا تبریزده سن اوسته چیخیب بیر نئچه گارکردان و اویونچونون همتی ایله کی بونلاردان بويوك رژیسور رحمتلى صمد صباحی نی آد وئرمک اولار. داها ماراقلى سو بودور کی بو نومایش لرین اعلان لاریندا قئید او لموشدور کی " بو نمايشين فخرى بلطي يوخ دور " اعلان لارین بير نئچه سينده قئید او لموشدور کی ؛ بو نمايشين موسيقى سى عزيزيرين دى آنچاق آراشديرماق گرک کی بيلينسين اونون یازارلاري دا عزيزدي يا يوخ؟

کرم ایله اصلی اپراسی ۱۳۱۷ ينجی ايلدن ۱۳۳۷ ينجی ایله قدر بير نئچه دونه صحنه ده او لماق افتخارى تاپابيليمیشدیر .) ايندي آشاغى سطيرلرده تقديم ائده جه يمیز كركوك واريانتى حاقدا بيلگى لريمي ز آز او لموشسادا ؛ بير نئچه سطر دانيشماعيميز منجه بير اوقدر ده يئرسیز او لا بيلمز . بو ديرلى پيسى یازان كركوك

عالیم و یازیچی لاریندان فواد خلوصی اولموشدور . ایکی پرده لیک
بو نمایشین یازماسیندا چوخ گومان کی یازیچی فواد خلوصی نین
اصل قایناغی ائله اوز خالقی اولموشدور . تاسف له بو قونودا یازار
هئچ بیر بیلگی ارائه ائتمه میشلر ! البته کرکوك لا آذربایجان
ادبیاتی نین بیر اوقدر نئجه دئیبرلر فاصله سی اولمامیشدير و بیر
بیر لری ايله آليش - وئريش لری ده اولموشدور . رحمتلى حبيب
ساهر اوز آرزو قنبر ناغيلين ائله کرکوك ناغيللارينين اساسيندا
قلمه آلمیشدير . آرتيرمالى يام هله ده بوگون کرکوك ادبیاتيندا
کرم هاوالارى باشلىقلی بير سيرا شعرلر وار کي چوخ ماراقلى
اولموشلار . بو رادا همين شعرلرين ایکی کوبلتين تقدیم ائتمك
ایسته ردیم .

آى آقالار

شوخوم [سورولماميش تارلا] دره سين نن اندى جئيرانيين

سوروسو

سوروسوندن آيريلدى جئيرانيين بيريسى
آمان الله

اووچى وورموش خوش ائتمىش نرگىز دريسى
قاچ قوزولو جئيران يئت اووچو گلدى

***

آمان الله

اووچو وورموش آل قانين باياض توپوقونا

سينديرميش

مورمیلچک لرى آلا گوزونه قوندورموش

اوخ آتميش اووچو كونلون يانديرميش

قاچ قوزولو جئيران ياد اووچو گلدى

***

آى آقالار

بويله مى اولور اووچولارين توره سى

قولتونغاندان وورموش سيزلار ياراسى

آى خاليق

نئچە بىن لقمان كىبى جراح لار گلدى بولمادى چاراسى

قاچ قوزولو جئيران ياد اووچو گلدى

***

آى آقالار

آنادان ؛ بابادان توبالى يدىيم گئتمى يىدىيم بو جئيرانين اوونا

آى خاليق

فلك منى سالدى بو نازىك ديلبرين داوينا

آمان الله

سویله بین امام علی عباسین عاشقينا
ياندي جيگريم خون اولدو بو گون

***

آى آقالار

يارين افغانينين يارين غمينن
منى بير آچايب حال اولدو بوگون
درديم بيرى كن بنه يئتدى
ياندي آق جيگريم كول اولدو بو گون
امان الله

دورنامين قاناتى بير قاريش تىلدن
چكرم غريب ليغى نه گلىر ائلدن
نه شى بولبولى يديم آيريلديم گولدن
بولبولي ايديم گولومدن دور ائلدو بو گون
آى آقالار

آختدى گوزوم ياشى اولدو بير اييرماق
منه حرام اولدون بو يئرده دورماق
نه چتىن بازاردى ياردان آيريلماق
گئجه م له گوندوزوم زار اولدو بوگون
آى آقالار

عاشيق كرم ائدر بن نه دئييم
دوستون الينه خبر ائده ييم
باشيم آليب ديار ديار گئده ييم
گورمه ديجيم داغلار يول اولدو بو گون .

بو قيمتلى اثر بير دونه ٩٨ ايل بوندان اونجه يعني هجري ١٣٣٥
ينجى ايل ؛ ايكنىجى دونه ايشه ائله اوتن ايلين مارت آيىندا
(٢٠١٠) عيراقين اربيل شهرىنده باريش ژورنالى نين ٤٩-و ٥٠
ينجى سايى لاريندا " حسام حسرت " ين تىبىشى ايله چاپ
اولموشدور . كرم ايله اصلى كىتابىنinin قابىغىندا بو عىبارت لرى
گورمك مومكون دور:

خلق اىچىن

تماشا

٢

فواود خلوصى
كرم ايله اصلى
سازكار- اپرا طرزىنده بسته له نمك اوزره
ايکى پرده ليك
منظوم پيه س
١ ينجى بيك

احمد احسان و شرکاسی

مطبعه چیلیق عثمانلی شرکتی

۱۳۳۵

چوخ تاسف له نسخه نین اورژینالین الده ائده بیلمه سه ک ده اونو
حسام حسرت - ين تشبثى ايله باريش ژورناليندا باسيلان يازيدان
عىنى ايله گتيره بىلدىك . يازى قايدالارى متن ده نه تهر گلميشلر
؛ اصلا ال ويرمادان تقدىيم ائتدىك .
قايناقلار و ايضا حلار :

۱- اصلی كرم - چاپا حاضيرلايان ؛ على برازنه - تبريز ؛ نشر ندای
شمس

۲- شخصى يادداشتلار

Azerbaycan- Irak (Kerkuk) Turk Edebiyati -۳
(vi) – Kultur Bakabligi Ankara-1997

۴- باريش ژورنالى ؛ سايى ۴۹ - مارت ۲۰۱۰ ؛ عراق - اربيل شهرى

۵- باريش ژورنالى ؛ سايى ۵۰ - ۲۰۱۰ ؛ عراق ؛ اربيل شهرى
كرم ايله اصلی

ایکی پرده لیک منظوم پیوهس

یازان : فواد خلوصی

کیشلر

کرم اصفهان شاهینین اوغلو

صوفی کرمین ارقاداشی

کشیش اصفهانلى

دودو کشیشین اشى

اصلی کشیشین قیزى

اسادر قیصریلی بیر قویومجو

حلب پاشاسى

قیصری به یى

قیصری موقتوسو

اوچيلار، قيزلار، پاشانين و به يىن اداملارى

بیرینجى پرده

قیصری دیشیندا پیکار باشى ، صباح

بیرینجى صحنه

کرم ، صوفی

کرم

صوفی قارده ش ، نیره يه گلديك ، نيرده ييز
بولونمويور ايواه اراديغيم ايز
نه دومانلى داغلار نه شن اووالار
خبر ويرميبيورلار نيرده دير او يار
ييدى ييل مى اولدو ؟ بويله سرسى
گليپ گيديبوروز ايله رى گرى
سنى ده دوشوردوم غوربىت اللره
بنىمله به را به راولدون اواره
كرمین داغلارى اينله تير اهى
شو اوزون گيجه نين يوق مو صباحى ؟
صوفى

کرم ، اوميدىنى كه سمه مولادان
يارا قاوشتوروپ بير گون يارادان
باق شفق سوكويور، اغاپيور تان
ارجيشين اته گى چاملى بير دومان
طوروسون ان يوكسه ك ييريديد بو داغ
چوره يانى بويله قورو، چايير، باغ
جيوبلاشىپورلار اورماندا قوشلار

بیر ازدان اوافقون دا سولطانی دوغار
سیچه ر گوزلریمیز شو گوزه ل شهری
صانیریم کی ده رلر بونا قیصری
کرم

قیصری می ؟ اوه ت اوردا دیدیلر
باری دوغرۇ چىقسا بو قوطلۇ خبر
-داغا يالواراق -

بیلدیزلا ئۆپوشە ن اى اولو ارجیش
اته گینه وارمیش ئۆپە ر اغلاریم
بنى سیودیگیمده ن اییران كشیش
بورادان گیچتى می ؟ سویله خونکاریم

هم یاریمدان ایتدى هم وطنیمدان
قاچیردى او ظالیم سیودیگیم قیزى
خبر ویر سن بتا او سولطانیمدان
بو اوافقا دوغدو مو او تان بیلدیزى ؟

داغلارین ایچیندە سن اى شهرە یار
صفایا وارمیشسین سیودیجە گینلە

ادينميسين بو شن ، گوزه ل شهرى يار
اگيل ده بير بنيم زاريمى دينله

ديله ريم مولadan اولون بختيار
سن قيصرىينله ، او دا سنينه
كرم ده ر ، ييللار وار كى ديار ديار
يه ده ريم عشقىمى آه و انىنه
سحر وقتى بولبول فيغانا باشلار
ياناريم اندىقچا جوان اصلىمى
دردىمله اينله دى ده ره لر ، طاشلار
اراريم او جيلان گوزلو نازلىمى

هانكى حوريده وار او هلال قاشلار؟
ياريمىن جننه تده يوقتور مىثالى
يىنه بوشالىيور گوزومده ن ياشلار
قاچىيور ئونومده ن حتى خيالى

ایکینجی صحنہ

اووه لکيلر ، اوچيلار

اوچيلار

اوچيلار گه ليبور داغلار يول ويرين

قيصقانمايىن بىزىدە ن الا گە يىگى

چىكلىرى امدىكچە او ده ره لرينى

مسك گىبى طوطارمى عىترى ، كە كىگى ؟

اورمانىن اىچىنى اچىن گوستە رىن

نازلى بىلدىرجىنى ، يوصما كە كلىگى

ارجىشىن ها واسى چام قوقولودور

ورو لارى گە يىك جىلان دولودور

دونيانىن جنتە تى اندولودور

توكىن اچتىغى يول مردىك يولودور

عجمامىن زال اوغلو روستمى وارسا

بىزىم هر بىرىمىز قوزان اوغلودور

صوفى

هه ى ييگيد داييلار اونمو لار او لا
اوجيلار باقمازمى هىچ صاغا صولا
بىز ايکى - رىبيز دوشمه شور بولا
ايکى سوزوم واردىر وقتينيز دارسا
يىدى ييل گزه ريز ئه تمە ده ن صيلا

قيصرى يه ده ن شهير بو ميدىر
صوغوق پىكار شو قاييانيان صو مودور
يوره گينيز قادار صو دورو مودور
بىر كشىش قىزىنinin بىزلر خلاصە
پىشىنinde ن گىدە ريز ئه تمە ده ن صيلا

اوجيلارين بىرى

اوه ت صافا گلمىشسىسيز ھمشە رى
قايناق بودر ، شهرىميمىزدە قىصرى
اغىرلار خلقىمiz ھر مسافرى
عزت اكرام بولور ھر كيم اوغرارسا
ئويله قورو لموشتور تورك شهيرلىرى

کرم

امان گوجونمه يىن همشه ريلريم

دورون انلاتايىم سىزه اصليمى

اصفهاندان باشلار بنىم سفرىم

ارارىم هر ياندا گوزه ل اصليمى

سيودىگىم بير ئالىم كشىش قىزىدىر

سحر وقتى دوغموش تان يىلديزىدىر

هيجرانى قلبىمى اويان صىزىدىر

ارارىم هر ياندا گوزه ل اصليمى

بولبول گول دالىندا ياپار يووالار

بانا دار گلىر ان گنىش اووالار

او قاچتىقچا قارا بختىم قووالار

ارارىم هر ياندا گوزه ل اصليمى

قارا ويرىلمىشتى دوگون ده رنه گە

سوزده گيره جه كتيم همن گرده گه
گه ليني آلمايا گيتديك زه نگيه
بولاماديم ايواه اوندا نازليمى

مگه رايکى يوزلو وە فاسىز كشىش
وپريلەن سوزلەر خيانەت ايتميش
قىزى الىپ گيتميش ، گيديش او گيديش
اراريم هر ياندا گوزە ل اصليمى

او الا گوزلۇمو هر ان اناريم
دە ردىمى اغاھا ، قوشما ياناريم
گوزومون ياشىيلا دوييار قناناريم
اراريم هر ياندا گوزە ل اصليمى

اوچان طورنالارلا حسب حال ايدە ر
سرويدەن ، بولبولدەن صوراريم خبر
يىدى يىلىدىر ايشته بوليلە دربه دە ر
اراريم هە ر ياندا گوزە ل اصليمى

بیر اوچى

واه زاوالى عاشق يازيق پك يازيق
يارادان اوزاق دوشمه ک نه اقبالسىزلىق
نه ره لرى گزدين انلاتسان بىزه
راست گلمه دين مى دوغرو بير ايذه ؟

كرم

دينله يىن اغalar وقتىنierz وارسا
يولجويو يولوندان ايده ر حكايه م
نه تورلو بن ايتسه م سىزه خلاصە
يولجويو يولوندان ايده ر حكايه م

ئونجه سلام اولسون گوزه ل وطنا
اودور كىشى يه هم بابا هم انا
جانىملا باشىملا قوربانىم اونا
نه يازيق غريبىم وطندا كرم

كشىش ، نه يه گيردىن بنىم قانىما
سبب سنسىن انجاق بو خوسرانىما

په ده ريمه قارشى او عصيانىما
تانريدان نه تورلو عذر ديله سه م

گرچه ديز چوکه ره ک ئوپتوم الينى
 فقط او ايريليش بوكتو بيلينى
اه او صون باقيشى اريتدى بنى
قيامتە قادر سورە ر بولە کە م

مبارە ک اختيار وعدى ، وعيدي
بيهوده گورونجه کسيپ اوميدى
جهننه مه قادر يولون وار ديدى
يامان بد دوعايا اوغرادى كرم

انان دا اوغراشىپ دوردو بير زaman
باشيمدا کى سيودا ويرمه دى امان
النيميين يازيسى يامانميش يامان
طاشلارى اغلاتير بنىم حكايە م

اصليمىن حسرە تى جانيما ييتدى

صبریم اختیاریم الیمده ن گیتدى
موم گیبى وجودوم اریدى بیتدى
خستا خستا دوشتو يوللارا کرم

اوھ ت بوینوم بوکوك ، یوزوم دھ قارا
بو جان قارده شیمله نه سرت روزگارا
باقتیق نه یاغمورا نه دوشە ن قارا
بویله بیر صباحتا باشلار حکایه م

یولوموز اوغرادى صيق بير اورمانا
مگر سه گلمیشیز سولطان داغينا
طوطولدوق ايچيندە ئویله دومانا
کى گوز گوزو گورمه ز جائزدى ديسە م

داغا دیدیم ، سولطان داغى
نه دوماندیر باشین سنین
شاشیرتیرسین صولو صاغى
نه دوماندیر باشین سنین

بولوطلاردان صاريغين وار
بياض چپكه ن ، قارا شالوار
گييه رسين سن قوجا سردار
نه دومانديير باشين سنين

بويله سوileه نمكله گيچتى بير زامان
نهايت ناصيلسا داغيلدى دومان
گيچيت ويردى بيزه اجييپ سولطان
اوجوندا بير دار يول گوسته ردى اورمان

د ره ، تپه اشىپ زه نگيهه وارديق
گله نه گيچه نه يارى سورارديق
دидيله ر، سيوديگين خوبده دير ارتيق
دوروپ دينله نمه ده ن خوييا يوللانديق

موبالجه ايتديم سيزه سوileه ركن
يوقسا سيو گيليمه هر صباح اركن
مولاقى اولدوغوم باغان گيچه ركن
دوردو اغلایاراق ، وداع اده ركن

دیدیم کی ، اصلیمین ایاغی بیر چاغ
چیمه نینه زانباق سرپیشتیره ن باغ
شیمدی او زانباقلار نیرده عجا
سنی ده اغلاتمیش اه او دلروبا

باری شو سرویندہ ن صورالیم خبر
او دا چونکو بیزی گوردو برابر
اونو دا هیجريله یاقتی او دلبر
او دا روحوم گیبی فلکله موغبر

دوغرو سویله سه روی ، بنی اندی می
مولاقاتلاریمیز خاتیرلاندی می
اونلاری یاد ادیپ حیفلاندی می
سنا یاصلاندی می ، سه روی گیتمه ده ن

سرینا بیگانه قالمیش ده گیلسین
سنین قادر اونو عجب کیم بیلسین ؟
دوغرو سویله مزسه ن قددین اگیلسین

سنا ياصلاندی می سه روی گیده رکه ن

خویلولارین قلبی بنزه ر الماسا
بیز او الماسلارلا گلديك تماسا
دیديلر کي پاپاس گيچتى سلماسا
بو تاريخته ن داها اوج گون موقدده م

سلماستان گنجه يه گيتدى ديديلر
اوردان دا ره وانه گيتيمىشلر مگر
ره وانده ن چيلديرا گوروندو سفر
دولاشتى بويله جه سرسرى كرم

چيلديردان اخساخا، باکو ، ارده هان
د يىپ قوشتوردولار بىزى چوق زامان
نه گوزه ل مملكت شو ازه ربيجان
سوزوم يالان اولور سىومه دىم ديسه م

حمامى ته فليسته گيدىپ گورمه لى
چيقىيوردو بير گون گوزو سورمه لى

بىرافه ت كى ده رلر گورجو گوزه لى
گوزه للىكتى بالذات جانلى ، موجسىسە م

ئويله دلبردى كى اصلىدىر صاندىم
قوشاراق ئونوندە يېرە قاپاندىم
صانكى نوطقا گلمىش بير ھزە ياندىم
ايшиده ن دىيىردى كى ، زاوللى سرسە م

كندىمە گلمە ده ن ھپ باغىرمىشىم
نه ده نسە ايشىتمە ز بير صاغىرمىشىم
يېرلرە يوز سوروپ ھپ چاغىرمىشىم
ھى آغلار گىدە ن ياورو بنىمىدىر

صالىينا صالىينا چىقتى حمامدان
ھى آغلار گىدە ن ياورو بنىمىدىر
ئوزە نمىش ياراتمىش اونو يارادان
ھى آغلار گىدە ن قومرو بنىمىدىر

تىلىستە ن ايتدىلر گرييە رە وان

جنوبا سوزولدوک تکرار شمالدان
قارصا اوغرایاراق بايزيدته ن وان
شهرينه دايانيق بولوب بير کروان

گولون کناريnda بيش اون حارامى
آلامق اوژه ره يدييلر قالان پارامى
بيتىشتى امدادا شيخىن آدامى
بذل ايتدىيلر كوردلر بىزه اكرامى
واندان چيقىپ گيردىك موش اوواسينا
اونو دا گيچتىكته ن صونرا پاسينه
گيرىپ جيلا ويردىك گونول پاسيننا
او گوزه ل اووايا بير ايش بىلە مە م

اوا ده گيل صانكى ييشيل بير ده نيز
سيزده گورسە يدininiz ئويله ده رдинينز
فقط تفرروجه چيقماميشتىق بىز
لاله لى داغينا طيرماندى كرم

اوندا قارا بير قىش بىزى باشتىردى

قیلاووزوموز دا یولو شاشیردی
رحمت ده گیل صانکی گوک بوشانیردی
او طوفانی بیلمه م نه يه به نزه تسه م ؟

لاله لى داغیندا یولو ازیتدیق
چاغیریریز يا رب ، قورتار امان هى
بیر یاندا یاغمور ، قار ، دولو قاریشیق
دیگر یاندا یوجه داغلار دومان هى

گوز گوزو گوره مه ز ، چینلار قولاقلار
آزغین بوغا گیسی اینیلده ر داغلار
ایاقلاریم دونار ، دیزلریم صیزلار
طوفان بیر دقیقه ویرمه ز امان هى

اولالار نمونه اولوپ ده ریادان
اومیدیم که سیلدی بنیم دونیادان
باریندیغیم باغری اویوق قایادان
باگیردیم ، الاهی حالیم یامان هى

شو برزه خده ربیم ، اوچ مخلوقون وار
بیرى بنىم عاصى ، مجرم ، گوناھكار
فقط شو اىكىسى صوچسوز اوغلانلار
اونلارى اسىرگە سن اى رحمان هى

فرىادىما جواب ويرىپ بير صدا
اولووирدى همن بير آتلى په يدا
مگر سه خضر ايمىش گلىر امدادا
تركىسينه الدى هر اوچوموزو

دیدى كى دابه مىز بير از حاشارى
اينه ركن ، چىقار肯 ديك باييرلارى
اولور كى سرعتى ئوركوتور سىزى
صيقىنجا يومونۇز گوزلرىنىزى

گوزوموز قاپالى گىتدىك بير زامان
ارزوومدا بيىزى اينديردى آتندان
بىر لحظە دا اولدو گوزلرده ن نىھان
بىر ايوه مسافر ايتدىلر بيىزى

خاستالانیپ اوندا تام اوچ اى ياتديم
کابوسلر گيچيريديم ، ئولوم آتلاتديم
فقط حكايىه يى چوقچا اوزاتديم
بوندان ئوتە سينى قىصا كسه ليم

ارزورومدان زيله ، توقات ، خلاصە
بىر چوق يىر گزە رە ك ايندىك سىواسا
بىلدىز داغى وىردى بىزە چوق طاسا
قىزىل ايرماقى دا ئويلى گيچە ليم

سيواستان اوغراديق ئونجە اق داغا
صونرا تكرار ايندىك قىزىل ايرماقا
أونو گيچىپ گلدىك سىزە صورماقا
خان اصلىمى گورە ن ، بىلە ن وار مىدير
شهرىنىز اونونلا بختىار مىدير ؟

أوجىلار
ايچىمизدە بىلە ن يوق بىزىم ، يازىق

فقط شيمدى شهره گيرينجه آرتىق
بلكه بير بىلە نە راست گلىرسىنiz
بىز اوردان دونونجه ياردىم ايدە رىز
شىمىدىلىك اللها اولون امانت
كرم

ره بىم سىزلىر دە ويرسىن سلامت
صوفى

گولە گولە گىدين اوغۇرلار اولسۇن
چانتالار چوللوقلار ، طاوشانلا دولسۇن
اوچىلار گىدە رلر -

اوچونجو صحنه

كرم ، صوفى ، قىزلار

قىزلار
هر صباح اركن
شافاق سوکركن
خوروز ئوتە ركن
گىدە ريز صويا

بیز گوله گوله

قوغولار گوله

بولبوللر گوله

دالار گیده رکن

واریریز صویا

بیز گوله گوله

کرم

صالینا صالحینا پیکار باشینا

گله ن آهو گوزلو عقلیمی الدی

شاهین باقیشلیمین کمان قاشینا

اوچ گیجه لیک یه نی ای شاشا قالدی

ته ستی بی دالدیردی بوز گیبی صویا

باییلدیم اگیله ن او فیدان بویا

او اینجه جیک بیلی ، ربیم قورویا

عقلیمی سیوداسی انگینه صالحی

شاهين گىبى بىنمه ك اىسته ر آتلارا
پيرلانتا گوكسونو آچار يادلارا
دونوب باقماز بىلە بو فريادلارا
صودا خيالىنин سەيرىنە دالدى

قدره تده ن سورولموش گوزه سورملر
غمزه سى اوق گىبى سينه مى ده لر
كىرىپىكلرى اوزون روپالار سوپىلر
سوزوک باقىشىيلا گونلому چالدى

- قىزلار بو سوزدە ن كوسىلر،
دارىلىپ چكىلە جك اولورلار -

صادقين اينجىنئىمە بىن نازلى باجيلار
ايستە مە م گول يوزلر اھىملا صولسۇن
كىناردان گىچە يىيم يول سىزىن اولسۇن

يورە گىمدە چوقتۇر غەملر ، آجيلار
يىينە هېپ زەھىر بىر اىچىمە دولسۇن

آغولار ایچه ییم بال سیزین اولسون

گوجنمه یین بنا بیر ده ربه ده ریم
مرا دیز عشقیمی دورماز یه ده ریم
یان غینلیم بیر صوا ایچه ر گیده ریم
بنی یاردان ایده ن الله تان بولسون
بیر یودوم صو ویرین گول سیزین اولسون

بانا کرم ده رله ر، یاریما اصلی
ایچیم یارالیدیر، جیگریم پاصلی
نازلیمدان ایریلدیم ، یاسلیمیم یاسلی
ایسته مم کی او دا صاچینی یولسون
بن قارا گیه ییم ال سیزین اولسون

قیزین بیری التین طاسلا صو ویریر
مرحمه تلی گوزل ، قوربان اولا ییم
یاریمی قایب ایتدیم ، ناصیل بولاییم
اگر راست گل دینسه بنیم اصلیما
بیرینی خبر ویر ، بنده ن صاقلاما

قىز

كيمين نه سى اولور سنين سيوديگين

بىزىم بورالى مى اصلى ديدىگين ؟

كرم

اصلىم بير كشىشىن كريمسىدىر

اصفهانلىدىر ، بوردا مسافر

قىز

بىر كشىش قىزى مى ديمه ك ارمى

بىلسە بىلسە اوно بىلىر ويرژىنى

ويرژىنى

اورطا محلده بىر دودو واردىر

دېشچى بىر قادىندىر ، ازىجىق صاغىر

قوجاسى كشىشىدىر اوونون واقعا

كلىسە دە بعضا او اىدە ر دوعا

قىزلار بىلا بونلار اوچ اى اولوبور

دېشاردان گلدىلر بىزىم اصادور

شو قويومجو يوق مو قىزى ايستە مىش

ياخوت اونو دامات ايسته رميش كشيش
بويله بير روایت دونويوردو دون
اصلی وارسا ايشه يه نی بير دوگون

کرم

صوفی قوش انلا ، سن قوزوم بو ايشى
اگر اويسا ارتيق خائن كشيشى
زه ننارييلا اصيپ بوغماлиيم اه
چونکو يايتنى شىي ان بويوک گوناه
اصليم اند ايچميشتير وارماغا بنا
ناصيل ويرير اونو الين اوغلونا

دوردونجو صحنه

اووه لكيلر، كه شيش ، دودو، اصلی ، اصادور ويرژينى
نه توخاف تصادف ! ايشه دوردو ده
بو اطرافا دوغرو گلبيورلار

کرم

اه !

ويرژينى

خاییر باق دوندولر قوجا سوگوده

دوغرو گیدیبورلار،

کرم

اوه ت شو سیاه

قدیفه قالپاقلى بیزیم بیزیم که شیشدیر

او دا به لکى بیزى گوروپ بیلمیشتیر

اصادرور ده دیگین دیمه ک یانیندا

فقط نه دیر گله ن شو اجى صدا

اه اصلیم گیتمیمور او ایکى غدار

صاچلاریندان چە کیپ سوروکلوبورلار

چە کیلين جلادلار کرمدير گله ن

اصلی

کرمیم !

کرم

قوربانیم اصلیم سنا بن

قورقما ، زیان گلمه ز بندە ن بابانا

اصلی

ھە پسینین صوچونو باغيشلا بنا

که شیش

دودو ، اصادور بیز به یه وارالیم
بو ناصیل انضباط دییه صورالیم

***

به شیینجی صحنه
اووه لکیلر ، به ی ، حلب پاشاسی ، قاضی ، موفتور ، توابع
دودو

ایشته به ی گلیپور بویوک الیلا
یولونو که سه لیم بیر یا یغار ایله
دودو ، که شیش ، اصادور
به ییم ، یانغین وار
بیزی ووردولار
ناموسوموز اه
اولوبور ته باه
به ی

نه ایستیورسونوز ؟ نه دیر بو فه ریاد
که شیش
یه ییم ، سنده ن اولور داد ایله امداد
بو آدام اصفهان زوربالاریندان
قیزیمی چوق ایسته میشتی

او غراشتيردى بىنى بىر خىلى زامان
اليندە ن قورطولماق مشكل بىر ايشتى
نهايه ت قاچماقتا بولدوق خلاصى
دولاشتىق قافقاسى ، وانى ، سىواسى
داها بىر چوق يه رى ، اوزون حكايە
نهايت صىغىندىق قىصرىيە يە
بو يوزده ن يوللاردا اولدق پە رىشان
بە يىم قورطار بىزى سن شو بىلادان
ايشته دعوامىزى سوپىلە دىيم بە يىم
عدالله ت اىستە رىم بو دور دىلە گىم
بە ئى
قاضى حضرتلرى ، گورون دعوايى
موفتو حضرتلرى ويرىن فتوايى
فتنه يى انىندا باصماق گە رە كتير
دودو
ياشا ، بە ئى افە ندى عدالله تىنلە
كە شىش
ربىم دائم اىتسىن بۇ دە ولە تىنلە
قاضى

ایشی ایتمه لیبیز گوزه لجه تدقیق
ایده لیم بیر که ره اصلینی تحقیق
فه له گین تاتمیشیز گرم و سه ردینی
قیزیم سن ده انلات بیزه ده ردینی
اصلی
باباما بن یالان اسناد ایده مه م
یانیلیبور ده ریم ، مظفر دیمه م
کرم ازه لدن سه ویشمیشیز بیز
نکاحلی گیبیز انتلار ایچمیشیز

دونیا عالم ابرام ایتسه له ر بنا
ئولوروم وارامام بیر باشقاسینا
زورلا گوزه للیک می اولور عالمده
بنیم بوتون عقلیم ، فکریم کرمده
حلب پاشاسی
-که ندی که ندینه -
کرم می ؟ بو اسم یابانجی ده گیل
 فقط او بو اولسون ، اولور مو قابل
موفتو :

باق که شيش افه ندي ، قيزين نه ديبور
كه شيش

افه نديم ، جاهلدير ، بوهتان ايدبيور
حلب پاشاسي

ناصيل بوهتان ؟ ايشه سوزو اپ اچيق
سيويشه ن گه نجلري اييرما ، يازيق
كه شيش

بيز راضى ده گيليز ، ده گيل مى دودو ؟
دودو

بو قيز باشيميزى بلايا صوقتو
اصادر

اناسى باباسى سنا ويرمه ده ن
نه حقلاليرسين نيشانلىمى سن
كرم

روحومون توکه نمه ز اشتياقيلا
عشقيمين مسلم اولان حقييلا
سيوگيلي اصليمين عنايه تييله
اصلى
خاقانيں الہی عدالہ تیيله

حلب پاشاسى

كه شيش افه نديده ن بيذه التماس

ايده ريز ، بو ايشى ارتقى بيتيرسین

كه شيش

نکاح بین کيسه ده ن اکسيك اولاماز

قيزيمى المادان گيديپ گه تيرسین

كرم

بابام اصفهاندا شاهتير بو گون صاغ

ايکى بین ده يوللار اوغلۇ يازارسا

حلب پاشاسى

اصفهان شاهينين مخدومو كرم

سنميسيين ! گل اوغلوم ييگيت شاهزاده م

گل ئوپوم ارسلانىم اصيل النيندان

سن هه نوز دوغموشتون كى بو يوك خاقان

بني خزمە تىنە چاغيرىپ الدى

ييرمى ييل اولمايا ايکى اى قالدى

كى ميلله تىمەن ان شانلى ده وله تى

بنا لايق گوردو او سعادە تى

بىر اى اووه ل به يديم بن اماسيه ده

شيمدى گيدىيپوروم حلبه پاشا
يولومدا اوغراديم قىصرييه يه
مسافر اولاراق بير اده ر به ييه
اوج گون ايتديم اوندا گوزه لجه راحت
بو گون گيدىيپوروم ، ويردىلر روخقات
سيزى ده بن آرتىق بوردا بير اقامام
خانيم قىزيمىزلا بوپورسون پاشام
كه شيش افه ندى ده گلمه ك ايسته رسه
حلبده حاضر دير اونا بين كيسه
شهامتمه ن بدە ن صونرا ايسته ريز
حلبده ن حضورا انها ايده ريز
ايسته دورت كحيلان حاضردىر سىزه
تابعم شاهزاده م اراده نيزه
جماعته ت
ياشاسين حلب پاشاسى
ياشاسين كرمله اصلى

ایکینجی پرده

حلبده کرمه تخصیص ایدیلمیش بیر قوناقتا گه لین او داسی

صحنه

کرم . اصلی

کرم

اصلیم ، یه دی بیلدیر سنی

اناریم

اته شته ن بیر گومله ک گییمیش یاناریم

سن ده بیر از بنی اندین می

ئویله

یوقسا او بابانا قاندیق می سویله

اصلی

قوربانین اولا ییم سنا نه دیسه م

عشقینلا دیوانه اولموشتوم ، کرم

بیر گون تورنالارا باقاراق شویله

دیدیم ، روحومون او یاسینی دینله

گوک يوزونده ئوتوب گله ن تورنالار
ئوتمه يين باشيمدا ، گونول شه ن ده گيل
سيزى په ک سيوه ردى ، گلمييور او يار
ئوتمه يين باشيمدا، گونول شه ن ده گيل

سيز هاوادا سه ربه ست دولاشير سينيز
نه رده باهار وارسا اولاشير سينيز
ئوپوشور ، سيويشير ، قوقلاشير سينيز
ئوتمه يين باشيمدا ، گونول شه ن ده گيل

بني سورويورلار قالقىپ ايتە ره ک
قابا حتمىش گىبى دونيادا سىومە ک
كرمده ن اييردى بني اه فە له ک
ئوتمه يين باشيمدا ، گونول شه ن ده گيل

بابام آنام بنا ايکى دوشماندىر
يارىم يه تىشىمە زسە حالىم ياماندىر
اصلى دوغدوغونا بو گون پىشماندىر
ئوتمه يين باشيمدا ، گونول شه ن ده گيل

ایشته گیجه گوندوز بويله آغلاريم
لكن گوز ياشيمى الده ن صاقلاريم
ئويله گیجه گوندوز يانىپ گيزلىجه
اينله مه ك بىلسە ن نه ئالم اشكە نجه
بىلىريم ، سن ده چوق آذىيە ت چە كتىن
هر جەتجە بندە ن قات قات يوكسە لە دين
لكن هيچ او لمازسا سرداشىن واردى
دە ردىنه او رتاقلىق ايدە ر ، او ياردى
او گيچمىشته ن بىزە اولسۇن يادىگار
او يانىق غزە لىر ، ظريف قوشمالار
بو گيجه او مشھور بىتلرىنده ن
ان گوزە للرىنى او قو بنا سن

كرم
بنىم سىيودىيگىم گونول ردېفلى
بىر غزە لىم واردىر ، گونول غزە لى
گونول
بىر زامان فە لە گە سرافراز گونول

نه منت ايده ردين نه نياز گونول
سر آزاد اوچاردين شاهباز گونول
نه اولدو دا دوشتون سرباز گونول

سيودا ده نه ن مشكل ايشى صينادين
عشقين اوقو ده گدى سنا قانادين
قيريلدى او گوندەن قولون قانادين
بو سقط وجودلا اوچولماز گونول

ئوزونو الماستان قاطى صانيردين
كه ندينى الاتير ، او بالانييردين
بىلە يدین صاقىنير ، چوق قازانيردين
صيرچادير قىرارسان اونولماز گونول

ئويله يوكسە كلرە هوه س ايتمه زدين
گوگسىنى شهابا آچىب گىتمە زدين
او اته شته ن اوقا هدف ايتمه زدين
ترابى او لايدىن سن بير از گونول

شيمدي سن ديله مه فه له كته ن آمان
كيمسه ده ن يه كله مه ده ردينه ده رمان
چاره بولاماميش بو ده رده لقمان
اولان يوقتور عشقا دواساز گونول

کرم ده ر، ازه لده ن سيوديم اصليمى
دونيايا ده گيشمه م بن او نازليمى
عجب او دا بنيم گيبى ياسلى مى ؟
يارى شاد اولمايان شه ن اولماز گونول
اصلى
گونولده ن گونوله کوپرو وار ده نيز
نمونه سى ايشه بو ايکى شعر
- بير مددت صونرا -
بنيم بير ده شويله بير قاج بيتيم وار
ايده ريم اونلاري هر زaman تكرار

" او گونده ن به رى "
گه زه ركه ن بير صباح ته نها چاييردا
باشيمدا سيوداسي او شاهزاده مين

لاله نین سیودیگی طاتلى باييردا
صالينيردى گە لين دالى باده مين

ناصيل اولدو بيرده ن قاراردى هوا
باشلادى ياريلىپ گوك بوشانمايا
چيوبردى از صونرا ايشى دولويا
سونبولو دىيوركە ن اونا بن ده مين

دە لدى شمسىيە مى ايرى طانە لر
پە ريشاندى حاليم اولماسا اگە ر
قوجا بير چينارين قوجاغى سىپە ر
اوردا اولدوم قضا اوقدان امین

طبعىتىن نىجه هر حالى گوزە ل
بو وقتىسىز گله ن دولو ياغمور سىل
نشئە لى رويا ما ويرمه دى خلل
بو زمادى وزنىنى او نشىدە مين

فقط او چىچە كلى گە لين، نازلى دال

قيريليلپ چارپيلدى ، نه حزين زوال
باهاрадان او ماركه ن بوسه لى وصال
يىدى ضربه سينى بادى عده مين

او آندا روحومو بورودو ملال
او گوندە ن به ريدىر آجى بير خيال
شو خاستا گونلومە ويرين بىن كلال
نهايىه تى گلمە ز ياس و المين

كرم
اصلىچە گىيم ايواه حقيقە تته سن
چوق اشكچە نجه گوردون بنىم يوزومدە ن
گونول آجيسييندان ، او زهيردە ن آه
وار مى كرمدە ن چوخ عالمدە آگاه
شىمىدى او اته شلر نور اولوب بىزە
گونه شلر سە رېپىلسىن بو گىيجە مىزە
بنىم دە ئە ن ياقىن شعرىيم ، گۈزە لىم
"قاچ قوزولو جە يلان" دىيە ن غزە لىم
يارالى بير جە يلان ييرە سە رىلمىش

جان چه کیشیبوردو ؛ دره لر مدهش
اینیلتیلرینی عکس ایدیبوردو
یانیندا دیشیسی اینیلدیبوردو
حزین یاورولاری شاشقین و قورقاق
ایری گوزلله دونوب باقاراق
صانکی اووقلار یالواریبوردو
بو حالی گورونجه ده ردیم قاباردی
اوجیلار اوزاقتان نیشان الیرکه ن
شو بیتلریمله اولدوم نالازه ن :

"فاج قوزولو جه یلان"
سوره سوره اوجی داغدان ایندیرمیش
فاج قوزولو جه یلان یاد اوجی گلدى
یایی چه کیپ ایواه سنی سیندیرمیش
فاج قوزولو جه یلان یاد اوجی گلدى

شوغین ده ره سینده ن ایندی سوروسو
سوروده ن ایریلدی ، یازیق بیریسی
اوقلارلا ده لینمیش نازیک ده ریسی

قاج قوزولو جه يلان ياد اوچى گلدى

ياوز بير نيشانجى دوشموش ايزينه

ال قانى اقيتمىش ايکى ديزينه

مور سينه كلر قونموش الا گوزونه

قاج قوزولو جه يلان ياد اوچى گلدى

اوجىنин توره سى ياماندىر يامان

آجيماق نه بيله مه ز ، ويرمه ز هىچ آمان

سوروب اينله مه كله فوت ايتمه زامان

قاج قوزولو جه يلان ياد اوچى گلدى

بو يارادان صونرا خير ايتمه ز ئە شين

كورپە قوزولارين بير اقماز پىشىن

دورما غىرى بوردا قالمادى ايشىن

قاج قوزولو جه يلان ياد اوچى گلدى

كرمىن ياراسى جىگە ريندە دير

گوزلە گورولمه ز كى ، پە ك ده ريندە دير

صانيريم آختر سفرينده دير
قاج قوزولو جه يلان ياد اوچى گلدى

اصلی

آمان كرم ، بو په ک آجيقلی شعر
يانيقدير هر سوزون زاتا اي شاعر
فقط بويله فجيع شيلر سويله مه
فناليقلار گلدى باق اوزه ريمه
قدر يوزوموزه گولوبور آرتيق
بو گيجه ده دورماز آغلارسان يازيق
بانا شوخ و شاطر بير غزه ل سويله
سازينى بير كه ره اله ال هه له

كرم

ئونجه بير بوسه وير او گول ياناقتان
الاييم الهامى په نبه شفقتان
بير بوسه ده شيرين كير از دوداقتان
مدد اصفهاندان گلىير بو غزه ل

غزه ل

قولوندا سه په تله باغا گيدبيور

ياناقلاري ال ال ، فراجه سى مور

نه ره نين گولودور ديه بنا صور

مدد اصفهاندان گلير بو گوزه ل

اوزوم قوبارمايا گيده ر بو په رى

او سببده ن اولموش بو گون سحرى

صالقىملار ئوپىه جه ك نازلى اللرى

مدد اصفهاندان گلير بو گوزه ل

اصلى

نه گوزل !

كرم

سيو گيليم ، سن ده كرم ايت

لاهوتى سه سينله روحومو اينله ت

اصلى

به گيم چوخ اوزولدوم ، يوروولدو سه سيم

چوجوقچادير ذاتا سازا هوه سيم

سنین گىبى يوكسە ك ده گىل نفسيم
يىينه امر ايدە رسىن ، فرمان سنىندىر

جارىيە ندىر اصلى سنين ارسلانىم
جانىملا ، باشىملا سنا قوربانىم
سن ھمه ن ارادا بويور سولطانيم
 يولونا جان ويرسىن فرمان سنىندىر

غزه ل
آمان دوستلار ، باقىن شو كھيلانا
گىديبور قاطراراق توزو دومانا
سوارىسى اولان يىگىت جوانا
كيمسه يىتىشىمە ز شو اصفهاندا

ربىم اسirگە سىن كە م نظر لاردان
آناسينا باغيشلاسىن يارادان
اونون گىبى آتلى شانلى قهرمان
يولونماز بە لکى ده بوتون جىهاندا

کرم

مدد الله ، مدد ! بو نه احساندیر
گوزه للر ايچينده ياريم سولتاندیر
مه له كلر ، حورييلر اونا حيراندیر
خان اصلیم کرم احیایا گلدى

اصلی

تانييم او جوانى يه كتا ياراتميش
جمالينه عرفان نورونو قاطميش
ديدييلر شاهزاده ن سنى اراتميش
جاريه ن يه نيده ن دونيايا گلدى

کرم

ياريم سينه سينى صيم صيقى صارميش
نه قادر دوگمه سى ، ايگنه سى وارميش
گولومون ديكه نى نه چوق باتاري
اوچونجو اولوبور ييرتار اليمى

اصلی

گول دیکه نسیز، گوزه ل قصور سوز اولماز
به گیمده ن او ممازدیم بویله اعتراض
عجله ایتمه بین ، صبر ایدین بیر از
چیقارمایین دوواغیمی ، تیلیمی

کرم
نه ده ن آچمیبورسون گوزوم سینه نی ؟
الیمی قانناتدی چه ک شو ایگنه نی
مرحومت ایت اصلیم آغلاتما بنی
قاپالی می دورسون او یاسه مه نلر ؟
قفسده بونالدی شو گوگه ر چینلر
نازی تا بو قادر ایتمه ز گه لینلر

چیچه کلر یاشار می هواسیز، صوسوز؟
نه ده ن بویله دورسون مه مه لر محبوس ؟
باق ، چیرپینیورلار بو نازه نینلر

اصلی
گوجه نمه سیودیگیم صاقین سوزومه

نویله ملول ملول باقما یوزومه
هیچ اوزمه ک ایسته رمی جاریه ن سنی ؟
فقط په ده ریمدار بویوته ن بنی
باباملا بو یولدا بنیم عهدیم وار
آچتیرما سینه می بنا ، ده ردیم وار

کرم
ئوزومو نازینا قوربان ایتدیگیم
بیتمه ز می تا بونجا حسره ت چه کتیگیم ؟
شو موم گیبی یاندیم ، اریدیم بیتدیم
عشقیمیز چیقماسین صباحا یتیم
آه ، باشیم دونویور، گوزوم قاراردى

اصلی
نه اولدو، ایواه ! گول بوزو صاراردى

کرم
ئولویوروم اصلیم، زهیرله ندیم آه !
بابانیم ایشیدیر، یازیق ، شو گوناه

دوگمه يه ، ايگنه يه صاقين سورمه آل
سورولموش اونلارا ايكسيرى اجل
آه اى ظالم كه شيش ، بنى سن ياقتدين
آمان سيوديجه گيم سن يانما صاقين !
شو اته ش گومله گى قوپار بير تاراق
اولسون آغولاري گولومده ن ايراق
بنا كفن اولسون چيقار اونو سن
قورقاريم سنى ده ياقار البيسه ن

اصلى
خايير اونلار ده گيل ، آنلاديم ، زهير
بابامين ويرديگى او شربتته دير
سنا ايرى التين طاسلا گه تيردى
گوزومون ئونوندە ايواه ايچيردى
نه بيليرديم ؟ الله ! نه جنایت بو !
دامادينا صونماق دوگوندە آغو!
بابا، ايکى اليم ياقاندا يارين
حضورونا چيقىپ ربى قهارين
دە ريم کى آن آلچاق بير اهانتله

جرات ایده ن بودور زوجیمی قتله
باق ! بوغولوپوروم ، ینانیپوروم آه
سنی کده رلرده ن صاقلاسین الله
-آغزیندان الله ولی آهلار صاپوراراق اکمال
انفاس ایده ر

اصلی
اوستونو باشینی ییرتاراق صوپونوپ یاری
چیپلاق کرمین اوستونه آتیلاراق و صیم صیقی صاریلاراق
کرمیم ، یاقتیلار بیزی عاقبت
حسد، کین ، تعصب ، او اوج مصیبت
بیرآقما اونلارا کرم بنی سن
بو دونیادا سنسیز نه یاپاریم بن
صاغکه ن اییرمیشتی بیزی او اللر
مه زار ا گیده لیم باری به رابه ر
سنینله ئولمه ک ده بیر نوع وصلت
ئولوپوروم الله ! نه بويوك ده وله ت
آییراماز آرتیق بیزی کیمسه لر
شوکمه ند قوللاری قیرسینلار مگر

بىر كفنه صارىپ هر اىكيمىزى
بە را بە ر تابوتا قويىسونلار بىزى
گىرە رسە ك طوپراغا بويىلە گىرە رىز
يا ، يانار كول اولور قارىشىرىز بىز
فقط بونا اونلار ويرمە زلر جواز
شو موما طوطمالى صاچىمى بىر آز
ايىتىه ده وريلدى موم ، توتوشۇيوروز
فە لە گىن رغمىنَا قاۋوشۇيوروز .

صون